

**ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

27-1-2018

Όνοματεπώνυμο:.....

Τμήμα:.....

Το πνεύμα σήμερα ως πρώτη αρχή του βίου και ως ύψιστο κριτήριο των ανθρωπίνων σχέσεων, της ζωής και του κόσμου ολόκληρου βρίσκεται αληθινά σε διωγμό. Οι πνευματικοί άνθρωποι ζουν καταδιωγμένοι, απομονωμένοι, στο περιθώριο, εξόριστοι από ένα κόσμο που αγκομαχάει για υλικά αγαθά και για μια ηρεμία αποβλακωτική, ταπεινωτική του ανθρώπου[...]. Το πιο παράδοξο δε, είναι πως η δύναμη διαφθοράς του σημερινού κόσμου είναι τόσο μεγάλη, ώστε κι εκείνοι οι άνθρωποι που ζουν κάτω από το μεγάλο φως του πνεύματος, αν θελήσουν να μπουν για τα καλά μέσα στα πράγματα του κόσμου, να αλλοιώνονται, να διαφθείρονται και εκείνοι χωρίς να το καταλαβαίνουν, να μειώνονται[...].

Όποιος λοιπόν είναι αποφασισμένος, αναγκασμένος από τους μεγάλους καημούς της ανθρώπινης φύσης, να κρατεί σε αγρύπνια τον εαυτό του, μ' ανοιχτά τα μάτια της συνείδησής του, όποιος νιώθει τον πολυκέφαλο κίνδυνο[...] πρέπει να καταλάβει και ν' αποφασίσει πως θα χρειαστεί να κρατήσει ακέραιο το χρέος της μοναξιάς του, πως θα πρέπει να αρνηθεί πολλά και πολλούς για να πολεμήσει αυτή τη γενική νύστα του αιώνα μας.

Ζούμε σ' ένα κόσμο με βλέφαρα κλειστά, με όλο και περισσότερα βλέφαρα κλειστά, και η εσωτερική μας αγρυπνία, η λαχτάρα μας να ξέρουμε και να μην ξεχνάμε ούτε λεπτό γιατί ζούμε, δοκιμάζονται άγρια. Η αντοχή μας εξαντλείται και καταλαβαίνουμε πως αρκεί ένα ακόμη βήμα για να γλιστρήσουμε μέσα στο βολεμένο πλήθος, με τους παχυλούς μισθούς, την παχυλή άγνοια, με τα πολλά υλικά αγαθά και τη νεκρωμένη συνείδηση. Αλλά αλίμονο σ' εκείνους που θα θελήσουν ν' αναπαυθούν στον κόσμο αυτό. Όσο ταπεινές και μικρές δυνατότητες κι αν έχουν, πάντα κάπου μπορεί και πρέπει να σταθεί η ευθύνη τους. Υπάρχει έδαφος για να καρποφορήσει με έργα αγαθά η αγρύπνια τους.

Αυτή η αγρύπνια, η μάχη της εσωτερικής εγρήγορσης, που έχει την κοφτερή και ολόφωτη όψη της πνευματικής ελευθερίας, δε δικαιώνει μονάχα τη συγκεκριμένη ανθρώπινη προσωπικότητα, δε σώζει μονάχα τον άνθρωπο από την εσωτερική του βεβήλωση. Κρίνει και την υπόθεση του πνεύματος στον κόσμο μας, υποστηλώνει τη ζωή

μας που καθημερινά γκρεμίζεται και συντηρεί λίγο φως μέσα στο βαθύ, αποπνιχτικό σκότος της εποχής.

ΔΟΚΙΜΙΑ ΕΥΘΥΝΗΣ /Κ.ΤΣΙΡΟΠΟΥΛΟΣ (διασκευή)

A1. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (80-100 λέξεις). Μονάδες 25

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, σύμφωνα με το κείμενο, τις παρακάτω διαπιστώσεις, γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη:

α. Η προσαρμογή των ανθρώπων του πνεύματος στα πρότυπα της σημερινής κοινωνίας μπορεί να τους κοστίζει ηθικά.

β. Το μαζοποιημένο μοντέλο ζωής του σύγχρονου κόσμου οδηγεί την κοινωνία στην πνευματική νέκρωση.

γ. Η πνευματική επαγρύπνηση ωφελεί μόνο σε ατομικό επίπεδο.

δ. Η πνευματική εγρήγορση υπαγορεύεται από τη συνείδηση του ατόμου.

Μονάδες 10

B2.α.Να εντοπίσετε παραδείγματα μεταφορικού και εικονοπλαστικού λόγου στη δεύτερη και τρίτη παράγραφο του δοκιμίου (ένα παράδειγμα για κάθε περίπτωση). Τι επιχειρεί να πετύχει ο δοκιμιογράφος με τη χρήση αυτών των εκφραστικών μέσων;

Μονάδες 7

β. Με ποιους τρόπους εξασφαλίζεται η συνοχή μεταξύ τρίτης και τέταρτης παραγράφου του κειμένου;

Μονάδες 3

B3. Στο ακόλουθο απόσπασμα της τρίτης παραγράφου του κειμένου γίνεται έντονη χρήση α' πληθυντικού προσώπου: "Ζούμε σ'ένα κόσμο με βλέφαρα κλειστά, με όλο και περισσότερα βλέφαρα κλειστά, και η εσωτερική μας αγρυπνία, η λαχτάρα μας να ξέρουμε και να μην ξεχνάμε ούτε λεπτό γιατί ζούμε, δοκιμάζονται άγρια". Να δικαιολογήσετε την επιλογή του δοκιμιογράφου.

Μονάδες 5

B4. α. Να γράψετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: να καταλάβει, μοναξιάς, νεκρωμένη, εγρήγορσης, γκρεμίζεται.

Μονάδες 5

β. Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: κριτήριο, περιθώριο, παράδοξο, ακέραιο, βεβήλωση.

Μονάδες 5

Γ1. Ως διευθυντής της σχολικής σου μονάδας εκφωνείς ομιλία (500-600 λέξεις) σε μια εκδήλωση με θέμα « Η πνευματική ζωή στη σύγχρονη εποχή». Σε αυτήν παρουσιάζεις τους λόγους για τους οποίους είναι αναγκαία η δράση των πνευματικών ανθρώπων στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα και προτείνεις τρόπους με τους οποίους το σχολείο θα βοηθήσει τους μαθητές να αποκτήσουν μια "γέφυρα επικοινωνίας" με τους ανθρώπους του πνεύματος.

Μονάδες 40